

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1882.

Första Kammaren.

N:o 51.

Tisdagen den 16 Maj.

Kammaren sammanträdde kl. 1 e. m.

Justerades protokollet för den 9 i denna månad.

Anmäldes och bordlades:

Stats-Utskottets utlåtande och memorial:

N:o 68, angående de under år 1881 konverterade statslånens liquidations- och amortisementsfonders behållningar; samt

N:o 69, angående öfverlemnande till Kongl. Maj:t af det nya reglementet för Riksgäldskontoret; äfvensom

Banko-Utskottets memorial N:o 16, med förslag till bestämmelser i Bankoreglementet i anledning af Riksdagens beslut i fråga om ordnande af affärsförhållandena mellan staten och Södertelje kanal- och slussverksbolag.

Föredrogos och biföllos Stats-Utskottets under gårdagen bordlagda memorial:

N:o 66, med förslag till åtskilliga stadganden i det nya reglementet för Riksgäldskontoret; och

N:o 67, med förslag till tvenne stadganden i reglementet för Riksgäldskontoret.

Efter föredragning af Bevillnings-Utskottets sistlidne dag bordlagda memorial N:o 17, i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut rörande 2:dra punkten af Bevillnings-Utskottets betänkande N:o 15 i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga propositioner angående dels förhöjning i befodringsafgiften för lokalbref och dels förändringar i assurances-

afgiften för försändelser med angifvet värde, hvilka befordras inom riket, m. m., godkändes den af Utskottet i memorialet föreslagna voteringsproposition.

*Samman-
jemknings-
förslag an-
gående de
Kongl.
teatrarne.*

Föredrogs å nyo Stats-Utskottets den 13 och 15 i denna månad bordlagda memorial N:o 65, med förslag till sammanjemkning i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut rörande Kongl. Maj:ts proposition angående de Kongl. teatrarne.

Herr vice Talmannen: Då Stats-Utskottets nu föredragna förslag upptager just de punkter, mot hvilka de största betänkligheterna yttrades vid ärendets föregående behandling i denna Kammare, så föreställer jag mig, att Kammaren icke kan vara villig att biträda detta förslag. I den vid betänkandet fogade reservationen synes deremot en utväg vara öppnad för ärendets lösande på ett för begge Kamrarne tillfredsställande sätt, och hoppas jag att, om ärendet återremitteras till Utskottet, vederbörligt afseende skall fästas derpå, att denna Kammare i förevarande fråga icke begärt något annat än att icke på förhand nödgas uttala sig för det ena eller andra sättet att lösa teaterfrågan, och endast önskar, att frågan i sin helhet må få stå öppen.

Jag tillåter mig hemställa om återremiss.

Friherre Klinckowström: Jemte det jag i öfrigt instämmer i det yttrande, som af Herr vice Talmannen blifvit afgifvet, så hemställer jag likväl till honom, om det kan gagna till något att nu begära återremiss af detta sammanjemkningsförslag. Jag anser att hvardera Kamraren bör fatta beslut, och då skulle jag i likhet med honom önska att Kammaren gillade och godkände det yttrande, samtliga Stats-Utskottets ledamöter från denna Kammare afgifvit i sin reservation till betänkandet, samt således med afslag å det förslag till sammanjemkning, som Stats-Utskottet aflemnadt, bifölle reservanternas inom Utskottet förslag.

Herr vice Talmannen: Då jag föreställer mig, att det icke är alldeles omöjligt, att detta betänkande äfven af Andra Kamraren blifver återremitteradt till Stats-Utskottet och följaktligen ärendet ändå kan komma under Stats-Utskottets förnyade pröfning, fortfar jag i mitt yrkande om återremiss.

Öfverläggningen förklarades härmed slutad, och memorialet visades åter till Stats-Utskottet.

Föredrogs å nyo och bifölls Första Kamrarens Tillfälliga Utskotts den 13 och 15 innevarande Maj bordlagda utlåtande N:o 8, angående

väckt fråga om revision af stadgarne för det akademiska examensväsendet.

Justerades fyra protokollsutdrag för detta sammanträde.

Herr Grefven och Talmannen tillkännagaf, att enligt mellan Talmännens träffad öfverenskommelse omröstning jemlikt 65 § Riksdagsordningen komme att under morgondagens sammanträde anställas öfver den i Bevillnings-Utskottets memorial N:o 17 föreslagna och af båda Kamrarne godkända voteringsproposition.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades Friherre *De Geer* under fjorton dagar från och med den 19 i denna månad.

Anmälades och bordlades Stats-Utskottets memorial N:o 70, angående statsregleringen för år 1883.

Till åtlydnad af Kongl. Maj:ts nådiga kallelse afgingo Herr Grefven och Talman samt Kammarens Herrar ledamöter kl. 2 e. m. till rikssalen, der jemväl Andra Kammaren infann sig. Sedan Herr Statsrådet och Chefen för Civildepartementet Hederstierna uppläst Kongl. Maj:ts nådiga förordnande för Hans Excellens Herr Statsministern Greëve Posse att å Kongl. Maj:ts vägnar på rikssalen meddela Riksdagen Kongl. Maj:ts svar i anledning af åtskilliga utaf innevarande Riksdag antagna grundlagsförändringar, blef det nådiga svaret af Hans Excellens Herr Statsministern uppläst. Derpå uppläste Herr Grefven och Talmannen samt öfverlemnade till Hans Excellens Herr Statsministern Riksdagens underdåniga skrifvelse rörande af Kongl. Maj:t i nåder föreslagna och af Riksdagen antagna ändringar i rikets grundlagar, hvarefter sammanträdet å rikssalen afslutades, och Första Kammaren, enligt beslut, fattadt före afgangen från Kammarens samlingsrum, åtskildes å Kongl. slottet kl. $\frac{1}{4}$ 3 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.

Onsdagen den 17 Maj.

Kammaren sammanträdde kl. 1 e. m.

Justerades protokollen för den 10 i denna månad.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades Herr *Wallberg* under fjorton dagar från denna dag.

Anmäldes och bordlades:

Stats-Utskottets memorial N:o 71, i anledning af erhållen återremiss å Stats-Utskottets memorial N:o 65 med förslag till sammanjemkning i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut rörande Kongl. Maj:ts proposition angående de Kongl. teatrarne;

Lag-Utskottets memorial N:o 58, i anledning af Första Kammarens återremiss af Utskottets utlåtande N:o 49, öfver väckt motion om förändrade stadganden angående befälhafvares å kronofartyg ersättningsskyldighet för skada, som genom hans vållande tillskyndats fartyget eller annan egendom; samt

Riksdagens Särskilda Utskotts memorial N:o 2, angående aflöning åt dess tjenstemän och vaktbetjente.

Herr Grefven och Talmannen tillkännagaf, att anslag utfärdats till detta sammanträdes fortsättande kl. 7 e. m.

Anställes jemlikt 65 § Riksdagsordningen omröstning öfver följande, af Bevillnings-Utskottet i dess memorial N:o 17 föreslagna och af båda Kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som bifaller Utskottets, af Andra Kammaren godkända förslag, att Kongl. Maj:ts till Riksdagen gjorda framställning angående förändringar i assurancesafgiften för försändelser med angifvet värde, hvilka befordras inom riket, icke må af Riksdagen bifallas, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Första Kammaren, beslutit,

att den assurancesavgift, som, utöfver belöpande franko, erlägges för assurerade försändelser, afsedda till befordran inom riket, skall bestämmas att utgå med nedannämnda belopp:

om försändelsens värde uppgår till högst 500 kronor, 30 öre;

om värdet uppgår till mer än 500 men ej öfver 1,000 kronor, 50 öre;

om värdet uppgår till mer än 1,000 men ej öfver 5,000 kronor, 50 öre för 1,000 kronor med tillägg af 2 öre för hvarje öfverskjutande värde af 100 kronor eller del deraf;

om värdet uppgår till mer än 5,000 men ej öfver 50,000 kronor, 1 krona 30 öre för 5,000 kronor med tillägg af 15 öre för hvarje öfverskjutande värde af 1,000 kronor eller del deraf;

om värdet uppgår till mer än 50,000 men ej öfver 100,000 kronor, 8 kronor 5 öre för 50,000 kronor med tillägg af 10 öre för hvarje öfverskjutande värde af 1,000 kronor eller del deraf;

samt om värdet öfverstiger 100,000 kronor, 13 kronor 5 öre för 100,000 kronor med tillägg af 5 öre för hvarje öfverskjutande värde af 1,000 kronor eller del deraf.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—11;
Nej—77.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerat och afsändt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, N:o 228, som upplästes och hvaraf inhemtades att omröstningen derstädes utfallit med 111 Ja och 57 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 122 Ja och 134 Nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med Nej-propositionen.

Föredrogs och företogs punktvis till afgörande Stats-Utskottets under gårdagen bordlagda utlåtande N:o 68, angående de under år 1881 konverterade statslånens likvidations- och amortisementsfonders behållningar.

Angående behållningarna å vissa statslåns likvidations- och amortisementsfonder.

1 punkten.

Bifölls.

<i>Angående behållnin- garna å vissa statslåns liquidations- och amor- tissements- fonder. (Forts.)</i>	<i>2 punkten.</i>
	<i>Mom. a).</i>
	Bifölla.
	<i>Mom. b).</i>

Herr Nordenfelt: Jag kan icke alldeles gilla det slut, hvartill Utskottet kommit. Dessa liquidations- och amortissementsfonder hafva uppgått till sitt nuvarande betydliga belopp till följd af en ren tillfällighet. Det låter visserligen mycket vederhäftigt att hafva en liquidations- och amorteringsfond; och man kunde nästan föreställa sig, att hela amorteringen vore deraf beroende. De första kontrakten föreskrefvo, att det årligen skulle afsättas en viss summa till annuiteternas gäldande. Detta skedde också; men afsättandet gjordes tidigare eller till större belopp, än som behöfdes. Och sålunda hafva genom upplupna besparingar och räntevinster dessa fonder samlats och tillväxt, genom besparade skattemedel jemte upplupna räntor å dylika medel, så att sedan kostnaderna för konverteringen blifvit bestridna med 622,911 kronor 8 öre, uppstår ett öfverskott af 1,821,491 kronor 85 öre. Det senaste lånekontraktet talar deremot icke om att någon så beskaffad afsättning af medel skulle ske; utan vid annuiteternas betalande för detta lån tillgår det helt enkelt på det sätt, att Riksgäldskontoret förslagsvis uppgifver sitt behof för Statskontoret, derifrån erhåller nödiga medel och uppdrager åt Riksbanken att skaffa nödiga valutor. Om det förslagsvis beräknade beloppet sedermera skulle finnas i någon mån för högt eller för lågt, rättas detta i den liquidation, som årligen sker mellan Statskontoret och Riksgäldskontoret, så att Riksgäldskontoret aldrig kan komma i någon förlägenhet, äfven om dessa fonder icke vidare skulle finnas kvar. Om kursförluster förväntas, kunna lämpliga belopp för att möta dessa upptagas i Riksgäldskontorets årliga förslagsberäkning.

Nu säger man, att dessa fonder från början voro afsedda för amortering. Javäl, det är sant, men sedan de lån blifvit betalade, för hvilkas amortering fonderna blifvit afsatta, har ingen annan än Riksdagen dispositionsrätt öfver dessa medel. Icke skulle väl någon kunna ifrågasätta att nu afsätta så betydliga belopp för en sådan fond, om denna icke redan funnes till. Deremot vill man nu, sedan fonden en gång finnes, använda densamma till ett ändamål som alldeles icke behöfves. Om man öfverför dessa liquidations- och amortissementsfonder till 1880 års statslån, såsom riksgäldsfullmäktige och Stats-Utskottet föreslagit, så kan man sedermera kanske komma och säga, att fonden icke får rubbas, emedan långifvaren då kunde tycka, att att han icke blifvit rätt behandlad. Vore deremot fonden fri, kunde man afsätta till densamma hvilka belopp som helst af statsverkets stundom uppkommande öfverskottsmedel för att dermed sedermera, då brist uppstår, fylla densamma. Det har länge och allmänt funnits en önskan att hafva en säkerhetsventil eller regulator för statsregleringen,

så att man kunde undgå att råka i förlägenheter för dessa stora statsbrister, som emellanåt inträffa och äro obehagliga nog att ersätta vid tider, då statsverkets inkomster i det hela äro otillräckliga att bestrida nödvändiga utgifter. Att öka statsverkets grundfond för sådant ändamål gör icke alldeles samma nytta; ty Statskontoret skall öfverlemna sina öfverflödiga tillgångar till Riksgäldskontoret för att förräntas och derigenom uppstår blott en onödig omgång. Stode åter medlen i Riksgäldskontoret, finge detta verk direkte förränta dem ibland sina öfriga tillgångar.

Det är af dessa skäl, hvilka för mig äro afgörande, som jag yrkar afslag å det föredragna momentet B och bifall till min reservation, så lydande: "att hvad af dessa fonder derefter återstår må tills vidare utgöra en *reserwoffond* till disposition af fullmäktige i Riksgäldskontoret för underlättande af kontorets penningarörelse."

Jag får fästa uppmärksamhet på ordet "*tills vidare*". Det syftar på, att det icke kan vara meningen, att fonden skall för alltid bibehållas orubbad. Med ränta på ränta kan den innan 1880 års lån blifvit betaldt uppgå till 10 millioner kronor, som Riksgäldskontoret har att gömma i sina förvarningsrum. Hvertill skulle det då tjena att gifva ut reverser å ena sidan och å den andra hålla inne så betydliga belopp besparade medel i egna skuldebref. Jag skall icke tillägga något mer för att icke blifva för vidlyftig.

Grefve Sparre: Stats-Utskottet har varit fullkomligt ense deri, att den behållning, som uppstått på dessa liquidations- och amortisationsfonder, sedan kostnaderna för den senaste konverteringen, på sätt Kammaren nyss beslutit, blifvit dermed betäckta, skall för Statskontorets räkning bibehållas. Skilnaden ligger endast deri, att Stats-Utskottets pluralitet bifallit Riksgäldskontorets fullmäktiges förslag derom, att dessa fonder, som tillhöra de konverterade lån, hvilka numera återfinnas i 1880 års lån, skulle redan nu fästas vid detta 1880 års lån. Jag kan icke finna annat, än att, om än staten har rättighet att nu använda dessa fonder till hvad ändamål den behagar, så hafva likväl dessa lån icke blifvit betalda på annat sätt än att de ombytt namn och, i stället för att kallas 1858, 1860, 1861, 1864 och 1866 års lån, alla nu ingå i det stora statslånet af år 1880. Följaktligen bör den behållning, som uppstått å dessa lånefonder, följa det sista lånet åt. Egentligen äro dessa fonder icke annat än medel, som lemnats till annuiteter utöfver hvad dertill åtgått och som med upplupna räntor stigit till ifrågavarande betydliga belopp. Dessa fonders sammanlagda belopp uppgick den 1 Januari detta år till 2,700,231 kronor 8 öre; deraf belöpa på ifrågavarande lån 2,444,402 kronor 93 öre, hvarigenom således derutöfver finnas 255,828 kronor 15 öre. Ser jag vidare, huru dessa belopp varit placerade, och finner att mer än 2,100,000 kronor ligga i obligationer, så tror jag att man väl kan säga, att dessa medel väsentligen redan nu användts till konvertering af de äldre lånen, fastän obligationerna ligga qvar i Riksgäldskontoret. Skulle nu dessa medel användas till annat ändamål, kunna pennningarne icke återfås med mindre än att obligationerna säljas. Jag kan

Angående behållningarna å vissa liquidations- och amortisationsfonder.
(Forts.)

Angående
behållningarna å vissa
statslåns
liquidations-
och amortisements-
fonder.
(Forts.)

då icke finna annat, än att de redan äro placerade. Och skulle det än under tidernas lopp komma att inträffa, förutsatt att 1880 års lån icke komme att konverteras, hvilket ju dock är tänkbart, att fonden komme att stiga till större belopp, — hvad har då skett annat än en amortering utom den vanliga? Obligationerna ligga i Riksgäldskontorets förvar och kunna makuleras när som helst. Om en sådan amortering kan ske utan statsmedel och utan någon uppoffring, så kan jag icke finna, att dermed vore någon skada för handen. Och jag vill särskildt fästa uppmärksamheten på, att den föreslagna åtgärden har så mycket mer skäl för sig, som 1880 års lån är det största statslån, som vi någonsin upptagit. Jag har därför icke kunnat finna annat, än att fullmäktige i Riksgäldskontoret haft fullt skäl för sin framställning och anhåller därför om bifall till Utskottets förslag.

Herr Samzelius: Då Stats-Utskottets hemställan är affattad i öfverensstämmelse med fullmäktiges i Riksgäldskontoret gjorda framställning i ämnet, har jag ansett det vara min skyldighet att något upptaga till bemötande de anmärkningar, som blifvit gjorda af den förste talaren.

Han omtalade, att det icke skulle uppstå någon svårighet för Riksgäldskontoret att reda sig, emedan det kunde requirera från Statskontoret det belopp, som erfordrades för annuiteternas betäckande, äfven om det öfverstege det belopp, hvartill summan blifvit förslagsvis beräknad; ty beloppet skulle nemligen betraktas såsom förslagsanslag. Men derigenom skulle dock onekligen kunna uppstå brist i *statsregleringen*. I regeln skulle denna brist kunna blifva ganska betydlig, ty annuiteterna hafva vid statsregleringarne städse beräknats till pari-kurs, under det erfarenheten visar, att de vid liquiderna i sjelfva verket stå betydligt högre. Jag ber äfven att få erinra, att alla dessa obligationer äro ställda att betalas i svenskt, engelskt, franskt eller tyskt mynt. Obligationsinnehafvaren har rätt att fordra likvid i hvilket af dessa myntslag han vill; och det är därför gifvet, att han kommer att välja den myntsort, för hvilken kursen är minst fördelaktig för låntagaren, så att man får betala rätt stora summor i kursdifferenser. Dertill kommer inlösningsprovisionen, $\frac{1}{4}$ procent, hvilken icke heller går till obetydliga belopp. När den förste talaren uppgaf, att denna fonds behållna tillgång utgjorde 1,821,491 kronor 85 öre, så ber jag att få erinra, att fonden kommer icke att uppgå till detta belopp, när detta 1880 års lån hinner växa till det belopp, som är meningen att utsläppa. Det skall blifva tre emissioner, hvarigenom konvertering skulle ske jemväl af 1868 och 1870 års lån. Denna tredje emission kommer att medföra kostnader, som möjligen blifva proportionsvis större än vid den första och andra. Ty utom den kapitalrabatt, som man otvifvelaktigt kommer att få vidkännas, tillkommer en ökad stämpelkostnad. För de två första emissionerna hafva stämpelkostnaderna i Tyskland uppgått till ett obetydligt belopp. Men genom den stämpelskatt, som är antagen och som med hela sitt belopp inträdt med detta år, kommer stämpelkostnaden derstädes att uppgå till betydligt större belopp än förut. Således tror jag, att

när denna lånekostnad kommer att afgå, behållningen å fonden icke lärer komma att uppgå till mer än omkring 1,500,000 kronor. Och den behållningen kan icke anses vara för stor för ett så stort lån som 1880 års, hvilket kommer att uppgå till öfver 100 millioner kronor. Dessutom är det ingen olägenhet för staten, att det finnes en amorteringsfond, ty befintligheten deraf medverkar dertill, att obligationerna stiga i kurs. Det är nemligen förhållandet, att åtminstone i England antecknas beloppen af amorteringsfonderna i sammanhang med kursnoteringarne. Och man har der sett att, i samma mån en sådan fond vuxit, förtroendet för den statens obligationer ökats, så att de betingat högre kurs. Och jag kan icke finna, att det kan vara skäl att ställa denna behållning på så lösa boliner, att den skulle, såsom den förste ärade talaren uttryckte sig, utgöra säkerhetsventil för statsregleringen d. v. s. att, i fall man skulle komma i förlägenhet för en eller annan million, man då, i stället för att öka beskattningen, begärligt skulle tillgripa denna behållning. Jag tror deremot, att om Utskottets hemställan oförändrad bifalles, grannlagenheten emot långifvarne och statens egna välförstådda intresse fordra, att man icke går till väga på det sättet, enär denna behållning står såsom en slags säkerhet för lånen och för annuitetsliqvidernas behöriga fullgörande. Det är visserligen sant, att kontraktet om 1880 års lån icke lägger något juridiskt hinder i vägen för ett sådant förfarande. Men då behållningen uppkommit på lån, som ännu kvarstå, så skulle det utmärka det största trångmål, om man i sammanhang med utskrifvandet af nya skuldsedlar för de oguldna delarne af lånen hade vidtagit en sådan åtgärd, hvarigenom man i sjelfva verket ökat skuldsättningen för andra ändamål, än den ursprungliga upplåningen afser. För min del anser jag Stats-Utskottets förslag hvilat på synnerligt goda grunder och anhåller om bifall till detsamma.

Angående behållningarna å vissa statslåns liquidations- och amortisations-fonder.
(Forts.)

Efter härmed slutad öfverläggning gjordes enligt de derunder framställda yrkandena propositioner, först på bifall till Utskottets förvarande hemställan och sedan på bifall till Herr Nordenfelts vid utlåtet fogade reservation, och förklarades den förra propositionen vara med öfvervägande ja besvarad.

Sista punkten.

Bifölls.

Föredrogos och bifölls Stats-Utskottets sistlidne dag bordlagda memorial:

N:o 69, angående öfverlemnande till Kongl. Maj:t af det nya reglementet för Riksgäldskontoret; och

N:o 70, angående statsregleringen för år 1883.

Föredrogs och bifölls Banko-Utskottets under gårdagen bordlagda memorial N:o 16, med förslag till bestämmelser i bankoreglementet i anledning af Riksdagens beslut i fråga om ordnande af affärsförhållandena mellan staten och Södertelje kanal- och slussverksbolag.

Upplästes och godkändes Banko-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrifvelse N:o 37, angående ändring uti instruktionen för Riksdagens revisorer vid Riksbankens afdelningskontor i orterna.

Upplästes och godkändes Lag-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrifvelser:

N:o 38, med förslag till förordning angående förändrad lydelse af 3, 10 och 21 §§ i lagen angående eganderätt till skrift den 10 Augusti 1877;

N:o 39, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till förordning angående förlagsinteckning och i sammanhang dermed erforderliga författningar; samt

N:o 40, med förslag att laga skifte, hvarå fastställelse meddelats, må kunna under vissa förutsättningar genom nytt skifte rubbas.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades Herr *Wennerberg* under åtta dagar och Herr *Fogelin* under tio dagar från och med morgondagen.

Justerades fyra protokollsutdrag för detta sammanträde, hvar efter Kammarerna åtskildes kl. 2 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.

Onsdagen den 17 Maj.

Kammaren sammanträdde kl. 7 e. m.

Föredrogs och lades till handlingarne Kongl. Maj:ts den 16 i denna månad å rikssalen afgifna svar i anledning af åtskilliga utaf innevarande Riksdag antagna grundlagsförändringar; och skulle det-sammas innehåll meddelas Riksdagens kanslideputerade, för att iakt-tagas vid riksdagsbeslutets uppsättande.

Upplästes och godkändes Riksdagens Särskilda Utskotts förslag till Riksdagens underdåniga skrifvelse N:o 41, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till förordning rörande lapparne i de förenade konungarikena Sverige och Norge.

Anmäldes och bordlades:

Stats-Utskottets memorial N:o 72, med förslag till de återstående stadgandena i Riksgäldskontorets reglemente; och

Bevillnings-Utskottets betänkande N:o 18, med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillningssummas utgörande.

Justerades två protokollsutdrag för detta sammanträde, hvarefter Kammaren åtskildes.

In fidem

A. von Krusenstjerna.

Torsdagen den 18 Maj.

Kammaren sammanträdde kl. 7 e. m.

Justerades protokollen för den 11 i denna månad.

Upplästes och godkändes Bevillnings-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrivelser:

N:o 42, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till ny förordning angående vilkoren för tillverkning af bränvin;

N:o 43, angående hvitbetssockertillverkningsafgiften; och

N:o 44, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga propositioner angående dels förhöjning i befodringsafgiften för lokalbref och dels förändringar i assurancesafgiften för försändelser med angifvet värde, hvilka befodras inom riket.

Föredrogs Stats-Utskottets under gårdagen bordlagda memorial N:o 71, i anledning af erhållen återremiss å Stats-Utskottets memorial N:o 65 med förslag till sammanjemkning i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut rörande Kongl. Maj:ts proposition angående de Kongl. teatrarne.

Sedan Utskottets i sistnämnda memorial framställda sammanjemkningsförslag blifvit uppläst, lemnades ordet åt

Herr vice Talmannen, som yttrade: Det sammanjemkningsförslag, som Stats-Utskottet i sitt memorial N:o 65 framställt, blef vid frågans senaste behandling inom Kammaren till Utskottet återremitteradt, och denna återremiss föranleddes enligt min uppfattning deraf, att uti det sistnämnda betänkandet voro angifna två af de sätt för teaterfrågans lösning, som gifvo Kammaren anledning att ändra motiveringen till den underdåniga skrifvelse, hvilken uti Stats-Utskottets ursprungliga betänkande i ämnet var föreslagen.

Här återkommer nu ehuru i något förändrade ordalag samma antydning, nemligen dels att de Kongl. teaterbyggnaderna icke skulle fortfarande användas till deras nuvarande ändamål, utan ersättas med andra för teatern afsedda byggnader, dels ock att den sceniska verksamheten och förvaltningen icke skulle handhafvas omedelbart af staten, hvilket är detsamma som det, som innefattas uti motiveringen till det äldre förslaget, eller att teatern skulle upplåtas på entreprenad.

Då jag föreställer mig, att Kammaren i frågans nuvarande förberedande stadium icke vill binda sig vid några förslag i dessa riktningar, nödgas jag anhålla, att Kammaren ville afslå Stats-Utskottets nu framställda sammanjemkningsförslag och vidhålla sitt föregående beslut.

Flere ledamöter hördes häri instämma.

Herr Hasselroth: Då jag tillåter mig att yrka bifall till Utskottets nu framlagda förslag, utgår jag från den förutsättningen, att, då Kammaren första gången fattade beslut i frågan och då uteslöt ur skrifvelsen den strof, som lyder sålunda: "på ett eller flera af ofvan antydda eller annat lämpligt sätt, hvarigenom statsverket blefve befriadt från obestämda utgifter för denna institution", detta beslut föranledes icke så mycket deraf, att Kammaren ogillade innehållet af denna strof, som mera därför att Kammaren ansåg den obehöflig. Jag styrkes i denna min uppfattning äfven deraf, att Stats-Utskottets alla ledamöter från denna Kammare uti det af dem föreslagna sammanjemkningsförslaget, så vidt jag förstår, upptagit allt det väsentliga af hvad denna strof innehåller. Är nu förhållandet sådant, så synes mig, som skulle Kammaren handla klokt, om Kammaren visade det tillmötesgåendet mot Medkammarens önsknings, att Kammaren godkände det sammanjemkningsförslag, som redan är antaget af den Kammare, som först i ämnet fattat beslut — ett beslut, som står i närmaste öfverensstämmelse med det förslag, tolf af denna Kammares ledamöter framställt såsom sitt yrkande. Jag anhåller om proposition på bifall till Utskottets nu föredragna sammanjemkningsförslag.

Friherre Klinckowström: Jag har ansett mig uppkallad af den siste talarens yttrande i denna fråga, att då Kammaren för sin del förändrade det förslag till skrifvelse, som finnes angifvet i Stats-Utskottets utlåtande N:o 53 och dervid uteslöt den strof, som den siste talaren uppläst, detta beslut skulle föranledts mindre af hvad som var antydtt i samma utlåtande än af annan anledning. Åtminstone hvad mig beträffar, som äfven påyrkade uteslutandet af den ifrågasvarande frasen skedde detta i den fullkomliga öfvertygelsen, att jag icke kunde gilla, hvad som innehölls i motiveringen till Utskottets omförmälda utlåtande N:o 53 och som just afsåg, att teaterbyggnaderna skulle användas till andra ändamål än för närvarande eller ock att teaterns verksamhet skulle fortsättas på det sättet, att den uthyrdes till en entreprenör o. s. v. För min del ansåg jag, att alla sådana beslut skulle blifva olyckliga för vår nationalteater och den sceniska konsten. Jag kunde således för ingen del gå in på något sådant, utan yrkade afslag å Utskottets hemställan, hvilket äfven blef Kammares beslut. När sedan Stats-Utskottet kom in med sitt andra betänkande N:o 65, så visade det sig, att reservanterna utgjordes af alla denna Kammares ledamöter i Utskottet, tolf till antalet, och desse hade skrivit en reservation, hvilken, på sätt Första Kammaren

redan beslutat, uteslöt hvarje häntydning på de motiv, som Utskottet i sitt betänkande N:o 53 anförde. Det enda, som der är intaget, är, att Riksdagen skulle anhålla, "det Kongl. Maj:t täcktes till näst sammanträdande Riksdag framlägga förslag till definitivt ordnande af frågan om teatrarne framtida ställning och verksamhet på ett sådant sätt, att statsverket derigenom från och med nästa spelårs slut blefve fullständigt befriadt från obestämda utgifter för denna institution". För min del kan jag visserligen icke inse, huru något sådant skall kunna ske, då, såsom jag hoppas, staten icke vill, att nationalteatern skall öfvertagas af bolag eller af entreprenör, utan den alltid kommer att få ett förslagsanslag, som kan, om så behöfves, öferskridas, ehuru man i betraktande af de anslag och andra förmåner, som teatern åtnjuter, kan tycka, att den icke borde behöfva öferskrida samma anslag. Under dessa förhållanden ser jag icke, att man för närvarande kan gifva annat svar på Utskottets nu föreliggande memorial N:o 71, i hvilket Utskottet uppmanar Kammarerna att fatta beslut, än det Herr vice Talmannen redan föreslagit, hvarför jag ber att få förena mig uti det af honom framställda yrkandet.

Efter härmed slutad öfverläggning gjordes, enligt de derunder framställda yrkandena, propositioner, först på bifall till Utskottets i memorialet N:o 65 afgifna förslag och sedan derpå, att Kammarerna, med afslag å berörda förslag, skulle vidblifva sitt förut i ämnet fattade beslut, och förklarades den senare propositionen vara med öfvervägande ja besvarad.

Föredrogs och bifölls Stats-Utskottets sistlidne dag bordlagda memorial N:o 72, med förslag till de återstående stadgandena i Riksgäldskontorets reglemente.

Föredrogs och bifölls Bevillnings-Utskottets under gårdagen bordlagda betänkande N:o 18, med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillningssummas utgörande.

Föredrogs och lades till handlingarne Lag-Utskottets under gårdagen bordlagda memorial N:o 58, i anledning af Första Kammarernas återremiss af Utskottets utlåtande N:o 49, öfver väckt motion om förändrade stadganden angående befälhafvares å kronofartyg ersättningsskyldighet för skada, som genom hans vållande tillskyndats fartyget eller annan egendom.

Föredrogs och bifölls Riksdagens Särskilda Utskotts sistlidne dag bordlagda memorial N:o 2, angående aflöning åt dess tjenstemän och vaktbetjente.

Justerades fem protokollsutdrag för detta sammanträde, hvarefter Kammaren åtskildes kl. $1\frac{1}{2}$ 8 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.

Fredagen den 19 Maj.

Kammaren sammanträdde kl. 1 e. m.

Justerades protokollet för den 12 i denna månad.

Upplästes och godkändes Riksdagens Kanslis förslag till §§ i riksdagsbeslutet:

N:o 19, angående förändrad lydelse af 30 § i Konkurslagen;

N:o 20, angående med Frankrike afslutade nya handels- och sjöfartstraktater;

N:o 21, angående tullbevillningen;

N:o 22, angående stämpelpappersafgiften;

N:o 23, angående böter för svarandeparts uteblifvande från under rätt; och

N:o 24, angående åtgärder till förekommande af öfverdrifven afverkning af ungskog inom Vesterbottens län m. m.

Upplästes och godkändes Bevillnings-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrifvelse N:o 66, angående allmänna bevillningen

---

Upplästes och godkändes Stats-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrivelser:

- N:o 55, angående regleringen af utgifterna under riksstatens första hufvudtitel;
N:o 56, angående regleringen af utgifterna under riksstatens andra hufvudtitel;
N:o 57, angående regleringen af utgifterna under riksstatens tredje hufvudtitel;
N:o 58, angående regleringen af utgifterna under riksstatens fjärde hufvudtitel; och
N:o 59, angående regleringen af utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel.
-

Upplästes och godkändes Banko-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrifvelse N:o 67, med reglemente för Riksbankens styrelse och förvaltning; äfvensom samma Utskotts förslag till Riksdagens skrifvelse, N:o 68, till Fullmäktige i Riksbanken, med öfverlemnande af bankoreglementet.

Anmäldes och bordlades Stats-Utskottets memorial:

N:o 73, angående den nya riksstaten; och

N:o 74, i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut i fråga om Kongl. Maj:ts proposition angående de Kongl. teatrarne; hvarefter sistberörda memorial jemte dervid fogade skrifvelsförslag, på begäran af Herr *Hallenborg*, upplästes.

Justerades fyra protokollsutdrag för detta sammanträde; hvarefter Kammaren åtskildes kl. $\frac{1}{2}$ 2 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.

Lördagen den 20 Maj.

Kammaren sammanträdde kl. 1 e. m.

76

Justerades protokollen för den 13 i denna månad.

Upplästes och godkändes Stats-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrivelser:

N:o 45, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående försäljning af åtskilliga kronans egendomar;

N:o 46, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående öfverlåtande till Stockholms stad af vissa dels kronan, dels Riksgäldskontoret tillhöriga tomtdelar utmed Riddarholmskanalen mot vederlag till kronan af annan, för sammanbindningsbanan genom Stockholm använd, staden tillhörig mark;

N:o 47, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående upplåtelse till Vesterås stad utaf delar af kronolägenheterna Stallhagen och Munkängen;

N:o 48, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående afsöndring af jord från kungsgården Noret i Kopparbergs län till begrafningsplats för Christine församling i Falun;

N:o 49, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående afsöndring af jord från rå- och rörshemmanet Lilla Pälstorp N:o 3 i Skaraborgs län samt indragna militieboställena Bro N:o 2 i Vestmanlands län och N:o 2 Appuna Orregården i Östergötlands län;

N:o 50, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående öfverlåtelse på Ingelstads och Jerrestads härads tings- och fånghusbyggnadsskyldige invånare af eganderätten till kronogatehuset N:o 16 Hamnehög;

N:o 51, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående afsöndring af jord från indragna profossbostället Lilla Flittered i Skaraborgs län till planteringsland för folkskola inom Gustaf Adolfs församling;

N:o 52, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse under eganderätt till Vexjö stad af kyrkoherdebostället Vexjö Domprostegården;

N:o 53, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter kusken Jan Erik Eriksson;

N:o 54, i anledning Kongl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af kronans rätt till en del af danaarfvat efter affidne Grosshandlaren F. V. von Stjernemans hustru Mary English Hamilton;

N:o 63, angående regleringen af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel;

N:o 65, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen om beviljande af ökadt statsbidrag till statens jernvägstrafiks pensionsinrättning;

N:o 69, angående gratifikationer till ingenjörer och öfrige vid statens jernvägsbyggnader anstälde tjenstemän, som till följd af inskränkning i dessa byggnader blifvit eller blifva uppsagde från sina befattningar;

N:o 70, angående beviljadt anslag för norra stambanans fortsättning till Sollefteå äfvensom angående föreslagen anläggning af en bana från Hjerpens station å tvärbanan till Bonåsets lastageplats;

N:o 71, angående beviljadt anslag för iståndsättande af vågbrytaren och den yttre hamnarmen vid Visby hamn;

N:o 72, angående upprättadt nytt reglemente för Riksgäldskontoret;

N:o 73, angående vissa för år 1883 beviljade anslags- och lånebelopp;

N:o 74, angående anvisande af det till fullbordande af Halmstad — Jönköpings jernvägsaktiebolags jernväg mellan Halmstad och Nässjö beviljade anslagsbelopp; samt

N:o 75, i anledning af Riksdagens år 1881 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1879.

Föredrogos Stats-Utskottets under gårdagen bordlagda memorial:
N:o 73, angående den nya riksstaten.

Bifölls.

N:o 74, i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut i fråga om Kongl. Maj:ts proposition angående de Kongl. teatrarne.

Kammaren lade Utskottets i memorialet gjorda anmälan till handlingarne och biföll hvad Utskottet hemställt.

Justerades trø protokollsutdrag för detta sammanträde; hvarefter Kammaren åtskildes kl. $\frac{1}{2}$ 2 e. m.

In fidem
A. von Krusenstjerna.

Söndagen den 21 Maj.

Kammaren sammanträdde kl. 7 e. m.

Upplästes och godkändes Stats-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrivelser:

N:o 60, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjette hufvudtitel;

N:o 61, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjunde hufvudtitel;

N:o 62, angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel;

N:o 64, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående förvaltningen af kronans jordbruksdomäner samt inrättande af en för dessa egendomar och statens skogar gemensam domänstyrelse;

N:o 76, i anledning af väckt motion angående deltagande för åtskilliga kronoegendomar inom Örebro län uti Hjelmarens och Qvismarens sjösänkingsföretag;

N:o 77, angående beräkningen af statsverkets inkomster; och

N:o 78, med ny riksstat.

Upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till §§ i riksdagsbeslutet:

N:o 25, angående tillägg till 3 § 12 mom. Tryckfrihetsförordningen;

N:o 26, angående beslutade förändringar i § 53 och § 87 mom. 1 Regeringsformen samt § 42 mom. 1 Riksdagsordningen;

N:o 27, angående statsregleringen;

N:o 28, angående statsregleringen;

N:o 29, angående statsregleringen;

N:o 30, angående statsregleringen;

N:o 31, angående statsregleringen;

N:o 32, angående statsregleringen;

N:o 33, angående statsregleringen;

N:o 34, angående statsregleringen;

N:o 35, angående dels förhöjning i befodringsafgiften för lokalbref och dels förändringar i assurancesafgiften för försändelser med angifvet värde, hvilka befodras inom riket;

N:o 36, angående förändrad lydelse af 3, 10 och 21 §§ i lagen angående eganderätt till skrift den 10 Augusti 1877;

N:o 37, angående förordning rörande lapparne i de förenade konungarikena Sverige och Norge;

N:o 38, angående förslag att laga skifte, hvarå fastställelse meddelats, må kunna under vissa förutsättningar genom nytt skifte rubbas;

N:o 39, angående ny förordning om vilkoren för tillverkning af bränvin;

N:o 40, angående hvitbetsockertillverkningsafgiften;

N:o 41, angående allmänna bevillningen;

N:o 42, angående bankovinsten;

N:o 43, angående reglemente för Riksbankens styrelse och förvaltning; samt

N:o 44, angående ändring uti instruktionen för Riksdagens revisorer vid Riksbankens afdelningskontor i orterna.

Justerades två protokollsutdrag för detta sammanträde.

Herr Grefven och Talmannen tillkännagaf, att Kongl. Maj:t låtit genom offentligt anslag bjuda och kalla Riksdagens samtliga ledamöter att Måndagen den 22 innevarade månad, efter förrättad gudstjänst, infinna sig å rikssalen för att enligt 36 § Riksdagsordningen af Kongl. Maj:t i nåder hemförlofvas.

Kammaren åtskildes kl. $\frac{1}{4}$ 8 e. m.

In fidem
A. von Krusenstjerna.

Måndagen den 22 Maj.

Kammaren sammanträdde kl. $\frac{1}{2}$ 11 f. m.

Justerades protokollen för den 15 i denna månad.

Herr Grefven och Talmannen samt Kammarens Herrar ledamöter afgingo kl. nära 11 f. m. till Storkyrkan, der riksdagspredikan hölls af pastorsadjunkten E. Evers. Efter gudstjänstens slut begaf sig Kammaren till rikssalen, hvarest, efter det Herr Statsrådet och Chefen för Civildepartementet Hederstjerna uppläst Kongl. Maj:ts nådiga förordnande för Hans Excellens Herr Statsministern Grefve Posse att å Kongl. Maj:ts vägnar afsluta riksdagen, samt Herrar Talmännen, hvar för sig, framfört Kamrarnes underdåniga välönskingar, och riksdagsbeslutet blifvit af Herr Statsrådet och Chefen för Civildepartementet uppläst, Hans Excellens Herr Statsministern å Kongl. Maj:ts vägnar förklarade Riksdagen vara afslutad.

Sedan Kammarens Herrar ledamöter, återkomne till samlingsrummet, intagit sina platser, uppstod Grefve Lagerbjelke och yttrade:

Mine Herrar! Då vi nu stå vid slutet af denna riksdag, och tanken återvänder till det, som under densamma är utfördt, så blifva minnena derifrån hvarken få eller obetydliga; ty flera för det allmänna viktiga frågor hafva derunder blifvit slutligen afgjorda. Mätte

detta afgörande hafva skett till fäderneslandets sanna bättnad; det är för visso allas vår förhoppningsfulla önskan.

För egen del anhåller jag att till Kammararen få frambara upprigtiga och hjertliga tacksägelser för den vänskap och det förtroende, hvarmed jag af Eder, mine Herrar, här blifvit omfattad, och hvaruti jag vördnadsfullt anhåller att fortfarande få vara innesluten.

Herr Reutersvärd besvarade detta tal i följande ordalag:

Herr Grefve och Landshöfding! För de förbindliga ord, Ni nyss yttrat, äfvensom för den sällsporda oveld, det lugn och den skicklighet, hvarmed Ni under den nu tilländagångna riksdagen städse ledt våra förhandlingar, får jag härmed till Eder framföra Kammarens upprigtiga tack. Då Ni nu lemna den ansvarsfulla plats, der Ni så förtjenstfullt fört klubban, hoppas vi att det måtte vara Eder förunnadt att i hemmet och familjekretsen hemta nya krafter, på det att det måtte varda oss beskärmt att ännu mången gång återse Er såsom denna Kammareres talman. I det vi nu bjuda Eder vårt farväl, är det under en upprigtig känsla af tacksamhet och med djup vördnad, som vi anhålla att få vara i Eder benägna hägkomst fortfarande inneslutne.

Kammarrens Herrar ledamöter åtskildes kl. 1 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.
